

A 1917/UHN

Fremlagt af Udvalget for et Holdbart Norden
Behandles i Udvalget for et Holdbart Norden

Udvalgsforslag Oprettelse af nordisk og nationale unge klima- og biodiversitetsråd

Forslag

Udvalget for et holdbart Norden foreslår at

Nordisk råd rekommanderer de nordiske regeringer

At etablere nationale repræsentative ungeklima- og biodiversitetsråd, der bygger på eksisterende strukturer, og som forpligter regeringen til at behandle forslag fra unge og konsultere unge i relevante beslutninger og initiativer omhandlende klima- og biodiversitet og tage ungeklimarådets anbefalinger til overvejelse

Baggrund

De nordiske lande har en vision om at blive den mest bæredygtige og integrerede region i verden. Desuden vedtog de nordiske stats- og regeringscheferne i 2019 en erklæring om at Norden skal blive CO2 neutral. Senest har de nordiske miljøministre underskrevet en erklæring om biodiversitet, som bl.a. understreger at de nordiske lande ønsker at 'Fremme og støtte unges og andre interessenters fuldstændige og effektive deltagelse i implementeringen af den globale rammestruktur for biodiversitet' <https://www.norden.org/da/declaration/faerdiggoerelse-af-den-globale-biodiversitetsaftale-den-nordiske-tilgang>

Unge er en central aktør i klima- og biodiversitetsdebatten, og overalt i Norden går børn og unge på gaden med krav om mere ambitiøs klima- og biodiversitets politik.

Oprettelse af nationale ungeråd kan med fordel være et rådgivende organ, som kan fremsætte anbefalinger til de nordiske og nationale politikere, om emner af nordisk nytte. De unge har gennem deres brede repræsentation mulighed for at komme med innovative og visionære anbefalinger, da nye ideer ofte opstår, når mennesker, der ellers ikke deler hverdag, mødes. Derudover kan ungeklima- og biodiversitetsrådenes medlemmer være forbilleder for andre unge: de kan vise at unge bliver hørt, at alle har en stemme, og at man kan bruge sin stemme til at sætte sit præg på, hvordan vores samfund er indrettet. Sidstnævnte kan f.eks. vise sig i oplæg og formidling på folkeskoler og lign. Derudover kan rådene arrangere og engagere en bredere gruppe af

unge i klimadebatten, herunder grupper, som ikke allerede er engagerede.

Ungdomens Nordiska Råds sekretariat har konsulterat de nordiska ungdomsråden vedrørende deres perspektiver på oprettelse af ungeråd, og UNR:s sekretariat modtog svar från Finlands, Sveriges, Norges ungdomsråd og Danmarks ungdomsråd.

Svaren från Finland, Sverige och Norge visar på att klimatarbetet organiseras olika på ministerienivå i våra nordiska länder, relationen mellan ministerier och ungdomsråd är aningen olika i olika länder och olika relaterade processer pågår eller existerar i olika länder just nu. En sak är dock gemensam mellan alla de nordiska länderna: ungdomsråden är den samlande instansen för ungdomsmandatering och meningsfullt deltagande i ministeriernas ögon och deras involvering i ungdomsdeltagande är avgörande för hållbart och transparent deltagande över tid.

Det är viktigt att engagera de nationella ungdomsråden och ge dem en ledande roll i att välja medlemmarna i klimatrådet (=ungas representanter). Ungdomsråden ska själva få bestämma hur representanterna väljs och med hurudan bakgrund. Bra exempel på fungerande system finns redan, exempelvis i danska ungdomsrådet DUF. Roll och principer för ungas klimatråd bör vara tydliga. Ungdomsråden har inte ett intresse av en diskussionsklubb för unga som är intresserade av klimat, och inte heller av en grupp för ytligt ungdomsdeltagande för att kunna påvisa unga representanter på dylika evenemang. Klimatungdomsråden bör ha en seriös roll i beslutsfattandet som en rådgivande instans.

I praktiken rör det sig nu om Island och Norge; Finland är redan i diskussioner mellan Allians och ministerier om att skapa ett dylikt klimatungdomsråd och Danmark och Sverige har redan klimatungdomsråd.

Nordic Youth Biodiversity Networks er goda exempel på ungdomssamarbete och erfarenhetsutbyte har nu inspirerat de unga nordiska klimatdelegaterna till att bilda ett liknande nätverk, vilket betyder att det nu finns ett framväxande stöd för den samverkan som detta förslag efterfrågar.

De existerande klimatungdomsråden i Danmark och Sverige fokuserar på klimat, medan Finland avser att skapa ett ungas klimat- och miljöråd. Förhållandet och administrationen av klimatfrågor och biodiversitetsfrågor är inte helt samställt i alla länder, utvecklingen går i olika takt i olika länder gällande kring hur man förhåller sig till biodiversitet och ungdomsinvolvering.

Etablering af et nordisk ungeklimate og biodiversitetsmål vil bidrage til implementering af også det globale bæredygtighedsmål 16, som angiver at lydhøre, inkluderende, deltagerbaserede og repræsentative beslutningsprocesser på alle niveauer, skal sikres. Desuden vil de unge gennem deres anbefalinger inden for klima og biodiversitet bidrage til verdensmål 12 om bæredygtig forbrug og produktion, 13 om klima, 14 liv i havet og mål 15 liv på land.

Udvalgets synspunkter

Udvalget konstaterer at biodiversitetskrisen og klimaforandringerne udgør trusler mod sundhed, infrastruktur, fødevareproduktion og andre økonomiske aktiviteter og vil have langsigtede konsekvenser på Nordens velfærdssystemer på flere områder. Samtidig bemærker udvalget den brede mobilisering af unge både i Norden, nationalt såvel som globalt i klima- og biodiversitetsspørgsmål.

Helt overordnet finder udvalget det vigtigt at styrke involvering af unge i de politiske processer og i klima- og biodiversitetsdagsordenen, da dette vil kunne give de unge større ejerskab, engagement og tillid til de politiske processer og systemer, og ikke mindst også vil kunne føre til udvikling af politikområder og nye innovative løsninger, der kan bidrage positivt til den grønne og bæredygtige omstilling. Udvalget finder, at det er vigtigt at sikre den økonomiske, politiske og forpligtende opbakning til ungerådene.

Under drøftelserne af forslaget foreslog den socialdemokratiske gruppe ændring af at-satsen så ordlyden er som følger;

At etablere nationale repræsentative ungeklimate og biodiversitetsråd, der bygger på eksisterende strukturer, og som forpligter regeringen til at behandle forslag fra unge og konsultere unge i relevante beslutninger og initiativer omhandlende klima- og biodiversitet og tage ungeklimaterådets anbefalinger til overvejelse.

Forslaget blev støttet af Mittengruppen. Den Socialdemokratiske gruppes forslag af-fødte en principiel drøftelse af demokratiske principper og fordelingen af magt, hvor Nordisk Frihed fremhævede risikoen for udøvelse af 'soft power' når regeringernes forpligtes til at behandle forslag fra de unge. Den Konservative gruppe fremførte også en bekymring for om forslaget allokerer magt til ungdomsrådet og understregede at magten ligger hos de folkevalgte, og at nogle grupper i samfundet ikke kan få særlige fordele fremfor andre.

Mittengruppen fremførte, at det tværtimod handler om at etablere demokratiske kanaler, og understøtte den demokratiske legitimitet ved blandt andet at styrke dialogen med unge. Ungdommens Nordisk Råd tilkendegav støtte til ændringerne som foreslået af den socialdemokratiske gruppe, men kunne også støtte det oprindelige forslag.

Ved afstemning fremgik det at 9 medlemmer stemte *for* det nye forslag og 5 stemte *mod* forslaget med det forslåede ændringer.

Udvalget godkendte betænkningen over medlemsforslag om oprettelse af nationale ungeklimateråd (A 1917/UHN) med opdatering af afsnittet om udvalgets synspunkter med beslutning om ændring af at-satsen.

Reykjavik den 7. september 2022

<i>Doris J. Jensen (S)</i>	<i>Mariane Paviasen (IA)</i>
<i>Emilia Töyrä (S)</i>	<i>Mikko Kärnä (cent)</i>
<i>Eva Biaudet (sfp)</i>	<i>Ola Elvestuen (V),</i>
<i>Hafdís Hrönn Hafsteinsdóttir (Frfl)</i>	<i>Tove Elise Madland (A)</i>
<i>Maria Gudme (S)</i>	

RESERVATION

Nordisk frihed og den Konservative gruppe fremførte deres reservation til forslaget.

Nordisk Frihed og Konservative hilser det velkomment, at unge mennesker engagerer sig i klimakampen, men finder, at prioriteringen set ud fra et synspunkt om ”nordisk nytte” er forkert. Vi mener som udgangspunkt heller ikke, at der skal etableres særlige fora for unge, som ingen konkret indflydelse får. Konkret har forslaget heller ikke nogen juridisk bindende betydning, idet regeringerne på det konkrete plan ikke behøver at tage de unges råd til efterretning.

Nordisk Frihed og Konservative mener, at etablering af ungeklimaråd er noget, som bør tages op i det enkelte medlemsland – og ikke i Nordisk Råd

Nordisk Frihed og den konservative gruppe foreslår ikke at rekommandere de nordiske regeringer til

At etablere nationale repræsentative ungeklima- og biodiversitetsråd, der bygger på eksisterende strukturer, og som forpligter regeringen til at behandle forslag fra unge og konsultere unge i relevante beslutninger og initiativer omhandlende klima- og biodiversitet og tage ungeklimarådets anbefalinger til overvejelse

<i>Cecilie Tenfjord-Toftby (M)</i>	<i>Staffan Eklöf (SD)</i>
<i>Himanshu Gulati (FrP)</i>	<i>Vilhjálmur Árnson (Sj.)</i>
<i>Sebastian Tynkkynen (saf)</i>	